T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 159
KARAR NO : 2015 / 181
KARAR TR : 6.4.2015

ÖZET: Dava dışı üçüncü kişinin sevk ve idaresinde bulunan davacıya ait aracın, yol üzerinde bulunan kum yığınına çarparak yolun solunda bulunan bordür taşlarına çarpması sonucu ters dönmesi şeklinde meydana gelen kazada, yolun bakım ve onarımından sorumlu olan davalının kusuru bulunduğu belirtilerek açılan davanın; 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. Maddesi gereğince ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M.T.
Vekili : Av.U.Ş. & Av.İ.K.
Davalı : Erzincan İl Özel İdare Müdürlüğü
Vekili : Av.M.D.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkiline ait 25 HD 887 plakalı aracın Recep Delibaş'ın sevk ve idaresinde iken, 20.07.2011 günü tek taraflı yaralamalı ve maddi hasarlı trafik kazasının meydana geldiğini, bu trafik kazası sonucu Erzincan Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2011/46 D.İş sayılı dosyasında alınan bilirkişi raporunda davacının aracını kullanan Recep Demirbaş'ın %25 oranında kusurlu olduğunun, yolun bakım ve onarımından sorumlu davalı idarenin ise %75 oranında kusurlu olduğunun tespit edildiğini, ayrıca kaportacı bilirkişinin düzenlemiş olduğu raporda kasko ve piyasa değerinin 9.500,00 TL olduğunun, bu aracın yapımı, kasko ve piyasa değerini geçeceğinden hurdaya ayrılmasının uygun görüldüğünün ve hurda bedelinin 1.950,00 TL olduğunun belirtildiğini, kaportacı bilirkişisinin raporuna göre davacının aracının hurda değeri piyasa değerinden çıkarıldığında maddi zararının 7.550,00 TL olduğunun bildirildiğini belirterek; davalının hizmet kusuru sonucunda meydana gelen toplam 6.020.825 TL'nin olay tarihi olan 06.10.2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte (idarenin %75 oranında kusuruna tekabül eden miktar) tahsiline karar verilmesi istemi ile 22.12.2011 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

Sivas İdare Mahkemesi: 24.02.2012 gün ve 2011/1977 Esas, 2012/230 Karar sayılı kararı ile; "2577 sayılı Kanunun 2. maddesinde; "idari dava türleri, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı açılan iptal davaları; idari işlem ve eylemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları; kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı açılan davalar olarak sayılmış; idari yargının idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimini yapmakla görevli olduğu kurala bağlanmıştır.

2576 sayılı Kanunun "idare Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 5. maddesinde; "1. İdare mahkemeleri, vergi mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derecede Danıştayda çözümlenecek olanlar dışındaki: a) iptal davalarını, b) Tam yargı davalarını, c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davaları, d) Diğer kanunlarla verilen işleri, çözümler." hükmü yer almaktadır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun "Karayolu Trafik Güvenliği" başlıklı 13. maddesinde; "Karayolunun yapımı, bakımı, işletilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kuruluşlar, karayolu yapısını, trafik güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmakla yükümlüdür.", 110. maddesinde, (Değişik madde: 11/01/2011-6099 S.K./14.mad.) "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür..." hükmü yer almaktadır.

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden; davacıya ait 25 HD 887 plakalı aracın 20.07.2011 tarihinde Akyazı Beldesinden Üzümlü İlçesi istikametinde yol alırken idarenin yol bakım ve onarımı çalışmalarında gerekli işaretlemeyi yapmadığından kaynaklandığı iddia edilen tek taraflı ve maddi hasarlı trafik kazası nedeniyle oluşan 6.020,82 TL maddi zararın tazmini istemiyle yapılan 06.10.2011 tarihli başvurunun zımnen reddi üzerine 21.12.2011 tarihinde ilgili zararın yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda aktarılan 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile davalı idareye yüklenilen sorumluluğun yerine getirilmediğinden bahisle açılan davanın aynı Kanunun 110. maddesi uyarınca bu Kanundan doğan sorumlulukların yerine getirilmemesinden kaynaklanan tazminat davası niteliğinde olduğu ve davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu düzenlendiğinden, davanın adli yargı yerinde açılması gerektiği" şeklindeki gerekçesi ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a.maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar verilmiş, verilen karar taraflara 08.03.2012 tarihinde tebliğ edilmiş, yasal süresi içinde kanun yollarına başvurulmadığından karara şerh edildiği üzere 09.04.2012 tarihinde kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı gerekçelerle; dava konusu olay nedeni ile uğramış olduğu 6.021,075 TL'nin olay tarihi olan 20.07.2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsili istemi ile adli yargı yerinde dava açmıştır.

Erzincan 1.Asliye Hukuk Mahkemesi:26.03.2013 gün ve 2012/127 Esas, 2013/153 Karar sayılı kararı ile; "… Davalının kusur eylemi nedeniyle davacının aracının hasara uğradığı, davalı kurumun kusur miktarına göre meydana gelen zararı tazminle sorumlu olduğu tespit edilmiş, davanın kısmen kabul, kısmen reddine" şeklindeki gerekçesi ile davanın kısmen kabul, kısmen reddine karar vermiş, karar davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Yargıtay 17.Hukuk Dairesi: 10.10.2013 gün ve 2013/10901 Esas, 2013/13698 Karar sayılı kararı ile: '5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6. maddesinin (b) bendinde; İmar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre, acil yardım ve kurtarma, orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri belediye sınırları dışında yapmakla il özel idaresinin görevli ve yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır.

Somut olayda, tazminat istemine konu edilen olayın, davalı idarenin görevleri arasında bulunan yol yapım çalışması nedeniyle kamu hizmetinin görüldüğü bir sırada doğduğu ve hizmet ile ilgili bulunduğu anlaşılmaktadır.

Olayda, İl Özel idaresinin, yukarıda açıklanan İl Özel idaresi Yasası hükümlerinden doğan görevini belirlenen şekilde yerine getirip getirmediğinin, kamu hizmetini yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütüp yürütmediğinin, idarenin hizmet kusurunun bulunup bulunmadığının yargısal denetimi 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde "idari dava türleri" arasında sayılan "idari işlem ve eylemlerden dolayı zarara uğrayanlar tarafından açılacak tam yargı davası" kapsamında, idari yargı yerlerine aittir.

Bu durumda mahkemece, davalı Erzincan İl Özel idaresi yönünden yargı yolu bakımından görevsizlik kararı verilmesi gerekirken işin esasının çözümlenmesi usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir" şeklindeki gerekçesi ile davalı Erzincan İl Özel İdaresi vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün bozulmasına karar vermiştir.

Erzincan 1.Asliye Hukuk Mahkemesi 20.02.2014 gün ve 2014/41 Esas, 2014/115 Karar sayılı kararı ile: "Davalı İl Özel İdare Müdürlüğü'nün bir kamu tüzel kişiliği olup kural olarak, işlem ve eylemleri kamusal nitelik taşır, somut olayda davalının, yasa ile kendisine verilmiş bulunan görevi yerine getirmediği ileri sürülmüştür. Görevin, hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesi hizmet kusuru niteliğindedir. İdare'nin işlem ya da eylemi nedeni ile doğan zararlardan dolayı İdari Yargılama Usulü Yasası'nın 2/1-b maddesi gereğince idareye karşı, idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir." şeklindeki gerekçesi ile mahkemenin görevsizliğine karar vermiş, verilen karar davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Yargıtay 17.Hukuk Dairesi 16.10.2014 gün ve 2014/18812 Esas, 2014/13624 Karar sayılı kararı ile; kararın onanmasına hükmetmiş; verilen karar taraf vekillerine 30.12.2014 tarihinde tebliğ edilmiş olup, süresinde karar düzeltme talebinde bulunulmadığından, karara şerh edildiği üzere 15.01.2015 tarihinde kesinleşmiştir.

Davacı vekili adli ve idari yargı yerlerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU, Mehmet AKBULUT 'un katılımlarıyla yapılan 6.4.2015 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27.maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; 2918 sayılı Yasa'dan kaynaklanan sorumluluk davasında adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, davacı vekilinin istemi üzerine, adli yargı dosyasının son görevsizlik kararını veren mahkemece, idari yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Birgül YİĞİT'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN'un adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, olay günü dava dışı Recep Delibaş'ın sevk ve idaresinde bulunan davacıya ait 25 HD 887 plakalı aracın karıştığı tek taraflı trafik kazası nedeni ile aracında oluşan zararın, olayda kusuru bulunduğu iddia edilen davalıdan tazminine karar verilmesi istemi ile açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1.maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve

ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davanın, 20.07.2011 günü meydana gelen yaralanmalı ve maddi hasarlı trafik kazası sonucu davacının aracında oluşan zararın, olayda kusuru bulunan davalıdan tazmini istemi ile Sivas İdare Mahkemesi'nde dava açıldığı, davanın görev yönünden reddedilerek kesinleşmesi üzerine bu kez Erzincan 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nde dava açıldığı, Erzincan 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nce davanın kısmen kabul, kısmen reddine karar verildiği, davalı vekilinin temyiz talebinde bulunduğu, Yargıtay 17.Hukuk Dairesi'nin kararı bozduğu, Erzincan 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nce bu kez davanın görevden reddedildiği, davacı vekilinin kararı temyiz ettiği, kararın Yargıtay 17.Hukuk Dairesi'nce onandığı, tarafların karar düzeltme yoluna gitmemesi üzerine kesinleştiği; davacının, 2247 Sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi Kanunu'nun 14.maddesi uyarınca görevli yargının belirlenmesi istemi ile Mahkememize müracaat edildiği anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayrımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden Erzincan 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Erzincan 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 20.02.2014 gün ve 2014/41 Esas, 2014/115 Karar sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 6.4.2015 gününde Üye Eyüp Sabri BAYDAR'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Nurdane
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Ayhan	Mehmet
ÖĞÜŞ	AKARSU	AKBULUT